

BÉ KÍN THÓP SỚM HAY MUỘN ĐỀU ĐÁNG LO

Thóp trẻ liền lại quá sớm sẽ hạn chế sự phát triển của não, ảnh hưởng đến trí tuệ. Còn thóp đóng lại muộn có thể là biểu hiện của còi xương, suy dinh dưỡng hoặc não to bất thường.

Trẻ nhỏ dưới 3 tuổi đầu non mềm, có chỗ phập phồng nhẹ gọi là “thóp”. Các thầy thuốc nhi khoa trước khi hỏi về triệu chứng bệnh của trẻ, việc đầu tiên là sờ tay vào thóp để sơ bộ hiểu được tình hình phát triển và sức khỏe của trẻ. Thóp còn gọi là “cửa đỉnh đầu”, là nơi xương đỉnh đầu của trẻ chưa khép hết. Thóp phân ra hai phần là “thóp trước” và “thóp sau”. Thóp trước là khe hở hình thoi giữa xương đỉnh và xương trán, thóp sau là khe hở hình tam giác giữa xương đỉnh và xương chẩm.

Thóp của trẻ mặc dù chỉ chiếm một diện tích rất nhỏ nhưng lại có thể phản ánh tình trạng bên trong cơ thể. Rất nhiều bệnh ở trẻ em gây biến đổi thóp, vì thế người thầy thuốc coi thóp như là một cái “cửa sổ” qua đó để nhìn và xác định bệnh tật của trẻ, còn chúng ta nếu chịu khó quan sát thì thông qua sự thay đổi của thóp có thể tự xác định được bệnh của trẻ.

Quan sát thời gian thóp khép lại

(Ảnh: Afterbabycomes)

Lúc bình thường, khi trẻ mới sinh ra, thóp trước có kích thước là 2,5 x 2,5 cm (đường nối trung điểm của hai cạnh đối diện). Sau khi sinh 2-3 tháng, thóp sẽ rộng ra theo sự tăng to của chu vi đầu trẻ, về sau dần dần thu nhỏ, tháng 12-18 thì khép lại. Thóp sau lúc sinh ra đã gần khép hoặc rất nhỏ bằng đầu móng tay, chậm nhất 4 tháng sau khi sinh là phải khép lại.

Thóp (thường chỉ thóp trước) khép lại sớm hay muộn phản ánh quá trình cốt hóa xương đầu của trẻ có bình thường hay không. Khép lại quá sớm hoặc quá muộn đều là biểu hiện của bệnh lý. Nếu thóp trẻ khép lại quá sớm có thể là não nhỏ, hoặc xương đầu cốt hóa quá sớm, hạn chế sự phát triển của đại não. Vì thế mà trí tuệ trẻ cũng sẽ bị ảnh hưởng ở các mức độ khác nhau.

Người ta cho rằng, thóp đóng lại quá sớm thường do bẩm sinh thiếu chất hoặc do khi mang thai, sản phụ thường xuyên chiếu tia X-quang gây nên; cũng có thể sau khi bị viêm não, đại não ngừng phát triển mà gây nên.

Ngược lại, nếu thóp và khe xương không đóng và mở rộng ra theo tuổi của trẻ thì đó cũng là hiện tượng khác thường, chứng tỏ xương chậm cốt hóa do chức năng của tuyến giáp trạng kém, do bị bệnh còi xương, suy dinh dưỡng, hay não to lớn khác thường gây nên. Có một số người cho rằng đầu trẻ to, thóp rộng là dấu hiệu trẻ thông minh. Đó là một sự nhận thức phiến diện, khi thấy đầu

trẻ to, thóp to rộng thì cần cảnh giác.

Quan sát trạng thái, tính chất của thóp

Thóp bình thường thì bằng phẳng và phập phồng theo nhịp đập của mạch tim. Dùng đầu ngón tay sờ lên thóp có cảm giác mềm mềm và ở dưới trống rỗng. Nếu thóp trước trở nên đầy đặn, thậm chí phồng lên chứng tỏ áp suất trong đầu tăng lên cao (gọi tăng áp lực nội sọ), phần nhiều thấy trong các bệnh như xuất huyết não, viêm màng não, não úng thủy... Khi trẻ khóc, thóp cũng nhô lên. Do đó khi phân biệt thóp có đầy lên không, cần lấy trường hợp thóp sờ thấy bình thường khi trẻ bình tĩnh làm tiêu chuẩn.

Thóp trước lõm xuống có thể thấy ở những trẻ bị mất nước do nôn, tiêu chảy, suy dinh dưỡng nặng.

BS. Thanh Sơn